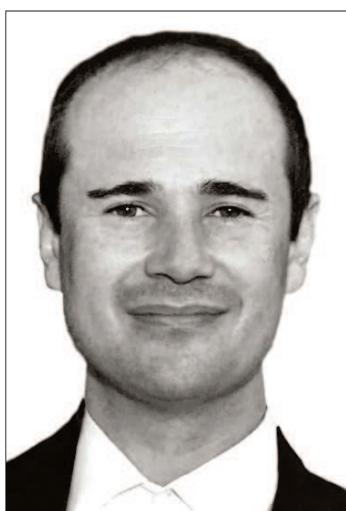

Historický vývoj kanonizačného práva – od reforiem pápeža Urbana VIII. po Druhý vatikánsky koncil

Vojtech Vladár

Začiatky vývoja kanonizačného práva nachádzame ešte v starovekom kulte raných kresťanských mučeníkov, ktorý bol v celej Cirkvi akceptovaný najneskôr v druhej polovici 3. storočia. K nemu sa čoskoro zaradil aj kult vyznávačov, ktorí v zásade nevydali svedectvo viery položením vlastného života, ale jeho prísny život v súlade s Kristovou náukou. Aj keď sa malo v zásade za to, že prvé kanonizácie (najmä vyznávačov) sa najčastejšie uskutočňovali akklamáciou ľudu, úradným svedkom verejného kultu boli od začiatku biskupi, ktorých normy

v tejto oblasti dominovali až do vrcholného stredoveku.

V ranom stredoveku dochádzalo ku kanonizáciám najčastejšie prostredníctvom prenesenia telesných ostatkov (*translatio*) alebo ich vyzdvihnutím (*elevatio*) nad úroveň zeme, pričom tieto akty začali byť postupom času vnímané len v zmysle liturgických úkonov. Právne účinky sa totiž priznávali dekrétu miestneho ordinára, ktorým oficiálne dovoľoval verejný kult služobníka Božieho. Popri biskupov však najneskôr od začiatku 5. storočia pristupovali ku kanonizáciám aj pápeži, pričom od 10. storočia sa malo viac-menej za to, že tieto úkony sú vyhradené výlučne Apoštolskej Stolicy. Uvedený postulát potvrdil z pozície najvyššieho zákonodarcu aj pápež Alexander III. (1159–1181) v dekretálii *Audivimus* z roku 1171, ktorú prebral do prvej oficiálnej a exkluzívnej kánonickoprávnej zbierky *Liber extra* v roku 1234 pápež Gregor IX. (1227–1241).

Aj napriek tomu však biskupi pokračovali v tolerovaní nových verejných kultov, čo pretrvalo až do pontifikátu Urbana VIII. (1623–1644). Ten reformoval kanonizačný proces do najmenších detailov a do budúcnosti zakázal kanonizáciu kandidátov oltára, ktorým sa vzdával verejný kult bez pápežského dovolenia.

Od toho času sa zároveň akceptovalo, že jediným, kto môže vyhlásiť služobníka Božieho za blahoslaveného alebo svätého, respektíve autorizovať starší verejný kult, je pápež.

1. Vývoj po pontifikáte Urbana VIII.

Viaceré praktické nezrovnalosti súvisiace s uplatňovaním niektorých noriem kanonizačného práva vydaných Urbanom VIII. napokon viedli až k ich obsolétosti. Z toho dôvodu pápež Inocent XI. (1676–1689) pristúpil k ich vyjasneniu, a to najmä pokiaľ išlo o právomoci miestneho ordinára pri vedení procesu v diecéznej fáze.

Z procesného hľadiska v osobitnom dekréte *De processibus aliisque* z roku 1678, pozostávajúcom zo 14 regúl, zároveň rozšíril možnosť použitia dôkazných prostriedkov, a to najmä výpovedí svedkov, ktorých mohol, okrem postulátora kauzy (*postulator*), predvolávať aj samotný miestny ordinár.¹ Pápež zároveň umožnil začatie kauzy (*introductio causae*) na Posvätej kongregácii obradov (*Sacra congregatio rituum*) najskôr po uplynutí 10 rokov od prevzatia aktov diecézneho procesu v Ríme.² Počas tejto doby mohli veriaci zasielať Apoštolskej Stolicy tzv. postulačné listy (*litterae postulatoriae*) a mohli sa tiež zhromažďovať dôkazy o zvláštnych milostiach a zázrakoch v prospech kauzy.

S ohľadom na vtedajšiu prax, s ktorou sa spájali viaceré zneužitia, dával Inocent XI. pri svojich reformách najväčší dôraz na obozretné a precízne vedenie kanonizačného procesu.³ Z toho dôvodu napríklad odporučil, aby boli otázky pre svedkov zapečatené a k ich otvoreniu dochádzalo až pred samotným sudcom. Pápež pritom uprednostňoval riadne procesy, zatiaľ čo zo starobylých káz (*causae antiquae*) vedených cestou kultu plánoval urobiť len okrajovú záležitosť. Najmä na tomto pozadí viacerí bádatelia konštatovali, že uvedený prístup Inocenta XI. bol hlavnou príčinou negatívneho postoja neskorších pápežov k nim.⁴

¹ MISZTAL, Henryk, *Prawnokanoniczne pojęcie kanonizacji w Kościele Zachodnim*, in: *Roczniki nauk prawnych*, vol. 6/1996, Lublin, s. 96.

² Reg. 7.

³ LIS, Artur, *Prawo kanonizacyjne w rozwoju historycznym*, in: *Przegląd prawno-ekonomiczny* nr. 31/2015, Lublin, s. 43.

⁴ MISZTAL, Henryk, *Prawnokanoniczne pojęcie kanonizacji w Kościele Zachodnim*, s. 96.

2. Prínos pápeža Benedikta XIV.

Takmer všetci bádatelia sa zhodnú, že najdokonalejšie pojednanie o kanonizačných procesoch spracoval, ešte pred svojím zvolením za pápeža Benedikta XIV. (*Benedictus*, 1740–1758), pod názvom *De servorum Dei beatificatione et beatorum canonizatione* kánonista Prospero Lorenzo Lambertini. Práve jeho spis sa stal nielen obľúbenou učebnou pomôckou, ale bežne sa používal i v právnej praxi, Apoštolskú Stolicu nevynímajúc.⁵

Lambertini sa ako vynikajúci procesualista po svojom zvolení za pápeža zameriaval predovšetkým na vydanie nových noriem upravujúcich zbieranie dôkazov a ich vykonávanie v starobylych kauzách. V dekréte *De probationibus iudicialibus et de numero miraculorum ad beatificationem et canonizationem assequendam* z roku 1741 ustanovil, že po beatifikácii (*beatificatio aequipollens*) sa ku kanonizácii majú vyžadovať štyri zázraky, ktoré je potrebné dokázať len na základe svedectiev očitých svedkov (*de visu*).⁶ Preferovanie tohto dôkazného prostriedku by však, celkom prirodzene, viedlo k ďalšiemu sťaženiu dokazovania pri prejednávaní starobylych záležitostí. Do toho času sa totiž v zásade akceptovala aj možnosť pripustenia svedkov s informáciami od osôb poznajúcich služobníka Božieho z počutia od osôb s priamym kontaktom na neho (*de auditu a videntibus*). S ohľadom na zákonodarstvo Urbana VIII. a Inocenta XI. uprednostňujúce riadne procesy postavené práve na svedectvách priamych svedkov sa preto od Benedikta XIV. očakávalo, že prizná riadnu dôkaznú hodnotu aj písomným dokumentom, čo sa však s ohľadom na vtedajšie náhľady napokon nestalo.⁷

Naznačené nedostatky však pápež šikovne vyriešil dovoľením použitia tzv. podporných dôkazov (*adminicula probationis*), ktoré sa mali v prvom rade aplikovať pri pomocnom dokazovaní (*probatio subsidiaria*) heroických cností kandidáta oltára. Do úvahy však prichádzali aj pri prejednávaní starobylych záležitostí, a to či už išlo o kauzu služobníka Božieho s kultom alebo bez neho.⁸ Podstatou

⁵ SARNO, Robert J., *Theological Reflection on Canonization*, in: WOESTMAN, William H. (ed.), *Canonization. Theology, History, Process*, Ottawa, 2002, s. 15.

⁶ LIS, Artur, *Prawo kanonizacyjne w rozwoju historycznym*, s. 43.

⁷ MISZTAL, Henryk, *Kanonizační právo podle zákonodárství Jana Pavla II. Instituce materiálního kanonizačního práva. Nástin dějin kanonizační procedury. Postup v diecézi a v kongregaci. Vzory písemností a formuláře*, Olomouc, 2002, s. 134–135.

⁸ SARNO, Robert J., *Canonical Procedure for Canonization*, in: WOESTMAN, William H. (ed.), *Canonization. Theology, History, Process*, Ottawa, 2002, s. 104.

pomocného dokazovania bolo potom zlúčenie svedectiev svedkov *de auditu a videntibus* a *de visu*, niekedy aj so svedectvom svedkov disponujúcich informáciami len zo všeobecného počutia (*de auditu quandocumque a videntibus quandocumque non*). Práve k nim sa mohli radiť aj ďalšie podporné dôkazy vrátane písomných dokumentov.⁹

Podľa názoru Benedikta XIV. malo využitie tohto inštitútu múdreho sudcovi (*iudici sapienti*) postačovať na získanie dostatočnej (nie absolútnej) istoty k vyrieknutiu správneho rozsudku.¹⁰ Do toho času sa totiž malo v zásade za to, že pomocné dokazovanie nemôže sudcovi nikdy poskytnúť istotu dôkazu (*constare*). Pápež sa však s týmto názorom vysporiadal konštatovaním, že aj keď pri *constare* musia byť dôkazy „jasnejšie ako poludňajšie slnko“ (*luce meridiana clariores*), riadnym skompletizovaním podporných dôkazných prostriedkov možno dosiahnuť rovnaký efekt.¹¹ Za týchto okolností umožnil po dokázaní cností pristúpiť k ďalšej etape procesu, teda k dokazovaniu zázrakov.

Ako sme už uviedli, Benediktovi XIV. sa podarilo svojim zákonodarstvom a spomenutým vedeckým traktátom vyriešiť viacero kontroverzií a z toho dôvodu ich radíme k najdôležitejším pilierom ďalšieho zákonodarstva vrátane kánonov prvého Kódexu kánonického práva z roku 1917 (*Codex iuris canonici anno 1917*).¹²

3. Vývoj do kánonickoprávnej kodifikácie

Do promulgácie Kódexu kánonického práva z roku 1917 sa uskutočnilo ešte niekoľko menších reforiem upravujúcich vedenie kanonizačných káuz (najmä starobylých), ku ktorým pristúpili piati pápeži.

Prvým z nich bol Klement XIII. (1758–1769), ktorý vydal v roku 1768 v reakcii na problémy spojené s kanonizačným procesom Frederika Campisano osobitný dekrét. V ňom v prvom rade umožnil, aby ktorýkoľvek miestny ordinár mohol z moci vlastného úradu obnoviť legálny starobylý kult, ktorý z nejakej príčiny

⁹ BROSCH, Joseph, *Heiligsprechungsprozess per viam cultus*, Roma, 1938, s. 98.

¹⁰ Can. 2020 § 5 CIC/1917.

¹¹ Benedictus XIV., *De servorum Dei beatificatione et beatorum canonizatione* 4,1,28.

¹² WOESTMAN, William H., *Codification of the Norms for Beatification and Canonization and Changes Prior to 1983*, in: WOESTMAN, William H. (ed.), *Canonization. Theology, History, Process*, Ottawa, 2002, s. 34 a nasl.

upadol do zabudnutia.¹³ Viaceré zneužívania výnimiek súvisiacich s tzv. vyňatými prípadmi, dovolenými zákonmi Urbana VIII. (*casus excepti a decretis Urbani VIII*), potom viedli v roku 1826 pápeža Leva XII. (1823–1829) k vydaniu dekrétu *Ad tollendos et eliminandos abusos*. V ňom predovšetkým potvrdil praxou bežne opomínané ustanovenie, že k slúženiu Svätých Omší a modleniu vlastného officia blahoslaveného možno pristúpiť až po potvrdení jeho kultu Apoštolskou Stolicou.¹⁴ Tento dekrét sa ale minul účinkom a biskupi uvedenú normu naďalej obchádzali tak, ako k tomu dochádzalo do toho času.

I hlavným predmetom dekrétu pápeža Pia IX. (1846–1878) *Subinde tamen* z roku 1868 bolo presadenie riadneho súdneho procesu na Apoštolskej Stolici, ktorý sa mal viesť aj pri vybavovaní vyňatých prípadov. Aj keď sa tento prameň stretol v praxi s určitým úspechom, viaceré zneužívania spočívajúce najmä v uspokojovaní sa s riadnym potvrdením kultu a nevedením kanonizačného vyšetrovania sa vyskytovali naďalej.¹⁵ Nové potenciálne komplikácie hrozili taktiež zo skutočnosti, že dekrét vo svojich ustanoveniach vôbec nespomínal nevyhnutnosť vedenia informačného procesu na Kongregácii pri vyšetrovaní svätosti života alebo mučeníctva.¹⁶

Snaha eliminovať zneužívania stála taktiež za reformami kanonizačného procesu pápeža Leva XIII. (1878–1903). Ten najskôr v dekréte z roku 1889 *Plerumque accidit* výslovne požadoval, aby boli všetky ustanovenia zákonodarstva Urbana VIII. dodržiavané *religiosissime*. V roku 1897 potom dekrétom *De divisone munerum* pristúpil k vymedzeniu presných kompetencií advokátov a prokurátorov pôsobiacich na Kongregácii.¹⁷ Neskoršími normami zároveň nariadil, že len generálny promótor viery z Kongregácie môže menovať promótora k vedeniu apoštolského procesu v diecéznej fáze a tiež nevyhnutnosť ustanovenia osobitného postulátora

¹³ LIS, Artur, *Prawo kanonizacyjne w rozwoju historycznym*, s. 45.

¹⁴ Pápež osobitne zdôraznil nevyhnutnosť zachovania riadneho súdneho postupu, pričom viaceré dôležité oprávnenia boli pri potvrdzovaní kultu zverené promótorovi viery (*promotor fidei*) pôsobiacemu priamo na Kongregácii. MISZTAL, Henryk, *Kanonizační právo podle zákonodárství Jana Pavla II. Instituce materiálního kanonizačního práva. Nástin dějin kanonizační procedury. Postup v diecézi a v kongregaci. Vzory písemností a formuláře*, s. 136.

¹⁵ BROSCH, Joseph, *Heiligsprechungsprozess per viam cultus*, s. 117.

¹⁶ VERAJA, Fabijan, *Le beaficazione: storia, problemi, prospettive: Sussidi per lo studio delle cause dei santi*, in: *Gregorianum* vol. 69/1988, Roma, s. 132–134.

¹⁷ LIS, Artur, *Prawo kanonizacyjne w rozwoju historycznym*, s. 44.

pre vedenie procesu na Apoštolskej Stolici, ktorý musel sídlieť v Ríme.¹⁸ Lev XIII. taktiež rozhodol, že bez pápežského súhlasu nemožno po odoslaní procesných aktov do Ríma zhromažďovať ďalšie dôkazy v diecéze. Za najdôležitejší príspevok tohto pápeža k rozvoju kanonizačného práva však väčšina autorov považuje zriadenie osobitnej historicko-liturgickej komisie zloženej z významných historikov, ktorí od roku 1902 pôsobili priamo na Kongregácii.¹⁹ Práve tá od toho času disponovala viacerými osobitnými kompetenciami pri riešení starobylých káuz.

Pápež Pius X. (1903–1914) sa musel v prvom rade vysporiadať s enormným množstvom noriem i značnou komplikovanosťou kanonizačných procesov. Najviac sa pritom zaslúžil o jasné vymedzenie požiadaviek na rovnocennú i formálnu beatifikáciu a vyzdvihnutie dôkaznej hodnoty dokumentov.²⁰ V dekréte *Cum in agendis* z roku 1912 navyše ustanovil nový spôsob prejednávania vyňatých prípadov, v ktorých malo byť pred potvrdením kultu vedené dôsledné vyšetrovanie.²¹

4. Kódex kánonického práva z roku 1917

4.1 Diecézna fáza

Ako sme už viackrát uviedli, hlavným východiskom pre výslednú podobu kanonizačnoprávnej normatívy v Kódexe kánonického práva z roku 1917 bolo zákono-

¹⁸ Can. 2004 § 3 CIC/1917.

¹⁹ WOESTMAN, William H., *Codification of the Norms for Beatification and Canonization and Changes Prior to 1983*, s. 41.

²⁰ Dekrétom *De servis Dei* z roku 1913 konkrétne nariadil, aby boli pri vedení kanonizačných záležitostí zhromaždené všetky dokumenty týkajúce sa káuz starobylých i nových. Všetci disponujúci relevantnými prameňmi ich tak mali na výzvu miestneho ordinára predložiť. Zhromaždený materiál bol potom v Kongregácii skúmaný znalcami, ktorí sa zameriavali na jeho autentickosť i dôkaznú hodnotu. MISZTAL, Henryk, *Kanonizační právo podle zákonodárství Jana Pavla II. Instituce materiálního kanonizačního práva. Nástin dějin kanonizační procedury. Postup v diecézi a v kongregaci. Vzory písemností a formuláře*, s. 140.

²¹ WOESTMAN, William H., *Codification of the Norms for Beatification and Canonization and Changes Prior to 1983*, s. 41. Viacero miestnych ordinárov si totiž aj v tejto dobe mylilo kontinuitu alebo zachovávanie už existujúceho kultu, ktoré náležali do ich kompetencie, s potvrdzovaním kultu, podliehajúcim výlučne Apoštolskej Stolici. Pius X. zároveň prikázal vedenie procesu na Apoštolskej Stolici aj o heroických cnostiach, tak, ako to bolo pri riadnych procesoch. Formálne tak vlastne došlo k zjednoteniu požiadaviek na rovnocennú beatifikáciu s formálnou kanonizáciou. Jediný rozdiel od toho času spočíval v tom, že *post indultam venerationem* sa vyžadovalo schválenie až štyroch zázrakov. VERAJA, Fabijan, *Le beaficazione: storia, problemi, prospettive: Sussidi per lo studio delle cause dei santis*, s. 139.

darstvo Urbana VIII., zdokonalené Benediktom XIV. a prepracované v duchu zákonodarstva neskorších pápežov, najmä Pia X.²²

Zatiaľ čo do toho času boli normy upravujúce kanonizačné procesy roztrúsené vo viacerých pápežských dokumentoch, prvý Kódex poňal kompletne celú materiú do svojich kánonov.²³ V nich osobitne rozlišoval prípady beatifikácie a kanonizácie, a to bez ohľadu na to, či išlo o vyznávačov alebo mučeníkov, vyžadujúc dva druhy na seba nadväzujúcich procesov: biskupský proces a proces na Apoštolskej Stolicí. Biskupský sa líšil od apoštolského v prvom rade tým, že zatiaľ čo pri prvom z nich konal miestny ordinár, na území ktorého služobník Boží umrel alebo sa na ňom udiali domnelé zázraky, v sile vlastnej autority bez predchádzajúceho dovolenia Apoštolskej Stolice (s výnimkou potreby získania tradičného *nihil obstat*), v apoštolských procesoch vystupoval už len z pozície delegáta.²⁴ Okrem toho, vyšetrovanie v diecéze malo v súlade s historickým prístupom k vedeniu kanonizačných káuz riadnou cestou (*via non cultu*) prioritne slúžiť k tomu, aby neskôr mohlo dôjsť k jej uvedeniu na fórum Kongregácie.

Proces v diecéze i na Apoštolskej Stolicí pritom pozostával z troch osobitých fáz, ktoré mohli v zásade prebiehať súčasne: 1) informačný proces o povesti svätosti, cnostiach a všeobecne o zázrakoch alebo mučeníctve (*processus informativus*); 2) proces zhromažďovania písomností služobníka Božieho (*processus super scriptis*); 3) proces o nedostatku verejného kultu podľa dekrétov pápeža Urbana VIII. (*processus de non cultu*).²⁵

Keďže aj podľa prvého Kódexu kánonického práva sa celý proces viedol súdnou cestou, všetko začínalo tým, že miestny ordinár ustanovil tribunál, v rámci ktorého pôsobil buď ako samosudca alebo delegoval troch kňazov ako kolegiálny tribunál. Zároveň vymenoval notára (*notarius*) a promótora viery (*promotor fidei*), ktorí museli byť kňazmi.²⁶ Ten istý stupeň svätenia musel mať aj postulátor (*postulator*),

²² FITZPATRICK, James M., *Glossary of Terms*, in: WOESTMAN, William H. (ed.), *Canonization. Theology, History, Process*, Ottawa, 2002, s. 140.

²³ Cann. 1999–2141 CIC/1917. Bližšie k tejto problematike pozri MISZTAL, Henryk, *Kanonizační právo podle zákonodárství Jana Pavla II. Instituce materiálního kanonizačního práva. Nástin dějin kanonizační procedury. Postup v diecézi a v kongregaci. Vzory písemností a formuláře*, s. 141.

²⁴ WOESTMAN, William H., *Codification of the Norms for Beatification and Canonization and Changes Prior to 1983*, s. 34.

²⁵ Can. 2038 § 2 CIC/1917. Bližšie k tejto problematike pozri MISZTAL, Henryk, *Prawnokanoniczne pojęcie kanonizacji w Kościele Zachodnim*, s. 98.

²⁶ Can. 2040 CIC/1917.

ktorý oficiálne žiadal biskupa o začatie procesu.²⁷ Zatiaľ čo úlohou postulátora bolo sledovať priaznivé vybavenie kauzy (najmä zabezpečením relevantných svedkov a dokumentov, ale tiež financií atď.), promótor viery upozorňoval na najrôznejšie nezrovnalosti či nedostatky v dôkazoch a predkladal tiež dôkazy vlastné.²⁸

V biskupskej fáze sa uplatňovala zásada, že informačný proces a proces ohľadom neexistencie kultu nemohli byť vedené tým istým súdom, ktorý dohliadal nad zhromažďovaním spisov. Ako vyplýva už z jeho názvu, cieľom informačného procesu bolo zhromaždiť všetky informácie týkajúce sa povesti svätosti služobníka Božieho, ako aj údajných zázrakov.²⁹ Pokiaľ ide o dôkazy, Kódex preferoval predovšetkým svedecké výpovede, žiadajúc výslovne svedectvo aspoň desiatich svedkov, z ktorých mali byť aspoň dvaja predvolaní súdom alebo promótorom viery.³⁰ Otázky pripravené promótorom (*interrogatoria*) im potom na pojednávaní kládol priamo sudca.³¹ Vo všeobecnosti sa pritom predpokladalo predvolanie všetkých, ktorí boli nejakým spôsobom v spojení so služobníkom Božím.³² Zaujímavosťou zostáva, že samotné právo nerobilo formálne rozdiely medzi svedkami na vlastné oči (*de visu*) a svedkami z počutia (*de auditu*).³³ Popri svedkoch Kódex predpokladal aj dôkazy vo forme dokumentov, ktoré mohli bližšie ozrejmiť svätosť kandidáta oltára alebo zázrak, ktorý sa mal na jeho príhovor u Boha stať.

²⁷ Do úvahy však prichádzalo tiež začatie procesu z iniciatívy samotného biskupa. Za tých okolností musel ku konaniu z pozície postulátora vymenovať vybraného kňaza. Can. 2003 § 3 CIC/1917.

²⁸ Can. 2010 § 1 CIC/1917. Najmä z toho dôvodu bol promótor viery populárne nazývaný ako *advocatus diaboli*. Bližšie k tejto problematike pozri FITZPATRICK, James M., *Glossary of Terms*, s. 146–147.

²⁹ V diecéznej fáze nebolo nutné preskúmať cnosti, mučeníctvo a zázraky do úplných detailov a postačovalo všeobecné dokázanie povesti. Tá musela byť spontánna, nie umelá alebo vyvolaná ľudským pričinením, vychádzajúca od čestných a vážených osôb, nepretržitá, deň za dňom rastúca a aktuálne živá u väčšiny veriacich. Can. 2050 § 2 CIC/1917.

³⁰ Can. 2020 § 2 CIC/1917. Väčšina procesov z tých čias však poukazuje na to, že v skutočnosti bolo predvolávaných svedkov oveľa viac. WOESTMAN, William H., *Codification of the Norms for Beatification and Canonization and Changes Prior to 1983*, s. 36.

³¹ Can. 2007 § 4 CIC/1917.

³² Can. 2024 CIC/1917. Tí museli v prvom rade vysvetliť zdroj svojich znalostí, v inom prípade bolo ich svedectvo kvalifikované ako bezcenné. MISZTAL, Henryk, *Kanonizační právo podle zákonodárství Jana Pavla II. Instituce materiálního kanonizačního práva. Nástin dějin kanonizační procedury. Postup v diecézi a v kongregaci. Vzory písemností a formuláře*, s. 142.

³³ Can. 2020 §§ 4–5 CIC/1917.

Hlavným cieľom ďalšej fázy procesu bolo zhromaždiť všetky písomnosti služobníka Božieho a posúdiť ich celistvosť a autentickosť.³⁴ Najdôležitejším však bolo preskúmať, či sa v nich nenachádza nič proti viere a morálke.³⁵ Kvôli získaniu všetkých relevantných spisov vydával miestny ordinár osobitný dekrét, ktorý sa mal prečítať v každej farnosti diecézy (prípadne v každom dome rehoľného inštitútu, ku ktorému služobník Boží patrila).³⁶ Ak sa predpokladalo, že niektoré písomnosti sa nachádzajú v iných diecézach, mohol sa v rámci tzv. rogatórneho vyšetrovania obrátiť na príslušných biskupov so žiadosťou o pomoc a spoluprácu.³⁷ Ako sme už naznačili, okrem zhromaždenia písomností bolo nevyhnutné posúdiť taktiež ich neporušenosť, autenticitu, ako aj to, ako sa k nim držiteľ dostal. Predkladatelia preto museli zložiť prísahu, mali byť vypočutí svedkovia a bežne sa tiež predvolávali experti na písanie rukou.

Keďže prvý Kódex, na rozdiel od platného Kódexu kánonického práva, preferoval vykonávanie najdôležitejších procesných úkonov v Ríme, úlohu detailného preskúmania písomností zveril pracovníkom Rímskej kúrie. Z toho dôvodu mali byť všetky zhromaždené spisy spolu s aktmi procesu poslané do Ríma. K tomuto kroku sa malo pristúpiť aj za tých okolností ak ďalšie dva procesy³⁸ ešte nezačali alebo neboli v prípade začatia skompletizované.³⁹ Keď boli zhromaždené všetky dôkazy, nasledovalo zverejnenie aktov procesu (*acta archetypa*), ktoré boli od toho okamihu k dispozícii na nahliadnutie postulátorovi.⁴⁰ Z nich boli vyhotovené

³⁴ Can. 2034 CIC/1917.

³⁵ Can. 2038 § 1 CIC/1917. Vo všeobecnosti sa pritom zhromažďovali rôzne reči, listy, diáre, autobiografie a ďalšie spisy, a to či už publikované alebo vo forme manuskriptov (bez rozdielu či išlo o rukopis alebo diktovaný text). Can. 2042 CIC/1917. Bližšie k tejto problematike pozri WOESTMAN, William H., *Codification of the Norms for Beatification and Canonization and Changes Prior to 1983*, s. 35.

³⁶ Can. 2043 CIC/1917.

³⁷ Can. 2044 § 2 CIC/1917. Všetci veriaci mali pritom vážnu povinnosť vo svedomí predložiť držané písomnosti služobníka Božieho súdu. MISZTAL, Henryk, *Prawnokanoniczne pojęcie kanonizacji w Kościele Zachodnim*, s. 46. Ak by ich držiteľ odmietol súdu vydať, mal aspoň notárovi umožniť vyhotovenie autentickej kópie. Cann. 2036 § 2 a 2045 § 1 CIC/1917.

³⁸ T.j. informačný proces o povesti svätosti a nedostatku verejného kultu.

³⁹ WOESTMAN, William H., *Codification of the Norms for Beatification and Canonization and Changes Prior to 1983*, s. 35–36.

⁴⁰ Can. 1859 CIC/1917. Bližšie k tejto problematike pozri MISZTAL, Henryk, *Kanonizační právo podle zákonodárství Jana Pavla II. Instituce materiálního kanonizačního práva. Nástin dějin kanonizační procedury. Postup v diecézi a v kongregaci. Vzory písemností a formuláře*, s. 141.

dve rukopisné kópie, z ktorých jedna zostávala spolu s originálom v diecéznom archíve, zatiaľ čo druhá sa posielala na Kongregáciu do Ríma (*transumptum*).⁴¹

V poslednej fáze diecézneho procesu sa mala preukázať pri každom služobníkovi Božom, ktorý umrel po roku 1534, neexistencia verejného kultu.⁴² Práve vtedy bol totiž z iniciatívy pápeža Urbana VIII. vydaný dekrét inkvizítovej kongregácie (*Sacra congregatio Romanae et universalis inquisitionis seu Sancti officii*), ktorý zakázal umiestňovanie obrazov v kostoloch a kaplnkách, a to až do času, kým Apoštolská Stolica nepristúpi k beatifikácii alebo kanonizácii, s tým, že ak znaky verejného kultu existujú, musia byť odstránené. V súlade s týmito ustanoveniami nebolo možné pokračovať v procese, až kým nebolo týmto ustanoveniam dané zadost'. Hlavným cieľom bolo nielen potrestať žiadateľov za porušenie tradičných a históriou potvrdených noriem pápeža Urbana VIII., ale taktiež zaistiť nestrannosť rozhodnutia v kauze.⁴³ Takýmto spôsobom sa totiž eliminovali vplyvy verejnej mienky, ktorá vyvíjala na kompetentné authority poväčšine nátlak, aby rozhodli v kauze čo najskôr a priaznivo.

Samotné vyšetrovanie sa malo v prvom rade uskutočniť pri hrobe služobníka Božieho, v miestnosti kde žil alebo umrel, alebo na akomkoľvek inom mieste, kde bolo možné rozumne predpokladať znaky zbožnosti rezervované blahoslaveným alebo svätým.⁴⁴ Kódex potom požadoval získanie dôkazov prostredníctvom výpovedí aspoň štyroch svedkov, z ktorých mali byť aspoň dvaja predvolaní *ex officio*.⁴⁵ Po ukončení vyšetrovania vydal biskupský súd rozhodnutie vo forme rozsudku o existencii alebo neexistencii verejného kultu, ktoré sa zasielalo spolu s aktmi procesu do Ríma.⁴⁶ Ako sme už uviedli, ak bol zistený verejný kult, Kongregácia urobila potrebné kroky k zastaveniu zneužívania a pozastavila všetky procesné úkony až do vykonania nápravy.⁴⁷

⁴¹ Can. 2056 § 2 CIC/1917.

⁴² Can. 2021 CIC/1917.

⁴³ WOESTMAN, William H., *Codification of the Norms for Beatification and Canonization and Changes Prior to 1983*, s. 37.

⁴⁴ Can. 2058 CIC/1917.

⁴⁵ Can. 2020 § 1 CIC/1917.

⁴⁶ Can. 2060 CIC/1917.

⁴⁷ Can. 2000 § 2 CIC/1917.

4.2 Rímska fáza

Ako „apoštolské“ sa označovali v starom kódexovom práve procesy vedené z authority Apoštolskej Stolice, sčasti mimo Rím, prevažne však priamo na Kongregácii.⁴⁸

Všetko začínalo tým, že po tom, čo do Ríma dorazili procesné akty, rímsky postulátor sa oficiálne obrátil na rímskeho veľkňaza so žiadosťou o ich prešetrenie. Pápež v nadväznosti na to vymenoval jedného z kardinálov pôsobiacich na Kongregácii, aby konal v kauze ako spravodajca (*relator causae*) a dohliadal nad celým apoštolským procesom z pozície predsedu komisie pri všetkých diskusiách, ktoré mali nasledovať. Ten potom vybral teológov (*revisores*) určených k prešetreniu predložených spisov z pohľadu pravovernosti a dobrých mravov.⁴⁹ Tým istým okamihom vstupoval do procesu aj generálny promótor viery pôsobiaci na Kongregácii, ktorému asistoval aj tzv. podpromotór spolupracujúci s ním v celej rímskej fáze.⁵⁰ Tí sa v prvom rade vyjadrovali k osobám vybraných revízorov a potom posudzovali ich námietky, uvádzali námietky vlastné a nakoniec ich predkladali postulátorovi, ktorému pri odpovediach na ne asistovali jeden alebo viacerí advokáti. Kongregácia pritom akreditovala vlastných advokátov, z ktorých väčšina boli laici, pričom jedinou podmienkou pre zastávanie tejto funkcie bolo disponovanie doktorátom z kánonického práva a diplomom rotálneho advokáta.⁵¹

Všetky zhromaždené dokumenty boli potom spolu s obranou advokátov vytlačené (*positio super introductione causae*) a kópie distribuované kardinálom a konzultorom Kongregácie. Tí sa po ich preštudovaní zišli a hlasovali o možnosti posunutia kauzy do ďalšej fázy. Ak bolo hlasovanie priaznivé, vydali o tejto skutočnosti dekrét a pápež bol požiadaný o potvrdzujúci reskript.⁵²

⁴⁸ MISZTAL, Henryk, *Kanonizační právo podle zákonodárství Jana Pavla II. InSTITUTE MATERIÁLNÍHO KANONIZAČNÍHO PRÁVA. NÁSTIN DĚJIN KANONIZAČNÍ PROCEDURY. POSTUP V DIECÉZI A V KONGREGACI. VZORY PÍSEMNOSTÍ A FORMULÁŘE*, s. 142.

⁴⁹ Can. 2068 CIC/1917.

⁵⁰ Can. 2011 CIC/1917.

⁵¹ WOESTMAN, William H., *Codification of the Norms for Beatification and Canonization and Changes Prior to 1983*, s. 37³.

⁵² V tomto prípade možno hovoriť len o administratívnom úkone pápeža. Z toho dôvodu ho tiež nepodpisoval pápežským menom, ale menom vlastným. Pápež Ján Pavol II. (1978–2005) tak napríklad používal slová *Placet Carolus*. LIS, Artur, *Prawo kanonizacyjne w rozwoju historycznym*, s. 46.

Cieľ nasledujúcej fázy spočíval v overení informačného biskupského procesu. Všetky akty boli najskôr skopírované, preložené do jedného z jazykov používaných na Kongregácii a vyhotovilo sa tiež osobitné zhrnutie. Uvedené podklady boli v nadväznosti na to distribuované promótorovi viery, postulátorovi i zainteresovaným advokátom.⁵³ Generálny promótor viery mal právo vzniesť námietky spochybňujúce platnosť biskupského procesu, respektíve poukázať na nedostatok dôkazov ohľadom všeobecnej povesti svätosti služobníka Božieho i domnelých zázrakov. Úloha zodpovedať tieto námietky bola zverená advokátom. Všetky námietky, odpovede na ne vrátane zhrnutia života služobníka Božieho boli potom vytlačené a predložené kardinálom. Tí sa po ich dôkladnom preštudovaní stretli, aby hlasovali o tom, či má dôjsť k vymenovaniu komisie pre zahájenie kauzy (*introductio causae*).⁵⁴

V prípade priaznivého záveru bol pápež požiadaný o *placet*, pričom hneď po jeho získaní prestávala kauza oficiálne spadať pod právomoc miestneho ordinára, ktorý od toho času mohol konať už len z pozície delegáta Apoštolskej Stolice.⁵⁵ S ohľadom na históriu predpokladal aj Kódex kánonického práva z roku 1917 obrátenie sa postulátora kauzy na osoby význačné dôstojnosťou a autoritou s výzvou na zaslanie tzv. postulačných listov (*litterae postulatoariae*). Tie mali byť adresované priamo pápežovi a obsahovať prosby o zahájenie kauzy.⁵⁶

Po zahájení kauzy malo v prvom rade dôjsť k potvrdeniu rozsudku deklarujúceho absenciu verejného kultu, ktorý vyniesol miestny ordinár.⁵⁷ Ten najskôr prešetroval generálny promótor viery, ktorý vzniesol prípadné námietky a poukázal na ťažkosti, predložiac ich na zodpovedanie advokátom. Vyjadrenia promótora i odpovede advokátov boli potom spolu s aktmi biskupského procesu prediskutované na osobitnom riadnom zhromaždení (*congressus ordinarius*) kardinálov Kongregácie. Až po priaznivom hlasovaní bol vydaný dekrét umožňujúci pokračovanie v kauze,

⁵³ Can. 2075 CIC/1917.

⁵⁴ Can. 2082 CIC/1917.

⁵⁵ Can. 2084 § 1 CIC/1917. Bližšie k tejto problematike pozri MISZTAL, Henryk, *Kanonizační právo podle zákonodárství Jana Pavla II. Instituce materiálního kanonizačního práva. Nástin dějin kanonizační procedury. Postup v diecézi a v kongregaci. Vzory písemností a formuláře*, s. 141.

⁵⁶ Can. 2077 CIC/1917. Pováčšine pritom išlo o predstaviteľov svetskej moci, kardinálov, biskupov, generálnych predstavených rehoľných spoločností a pod. WOESTMAN, William H., *Codification of the Norms for Beatification and Canonization and Changes Prior to 1983*, s. 34 a 38.

⁵⁷ Can. 1085 CIC/1917.

pričom týmto okamihom oficiálne začínali apoštolské procesy, ktoré boli vedené mimo mesto Rím, ako aj priamo v Ríme.

Hlavným cieľom apoštolského procesu mimo Rím bolo potvrdiť skutočnú svätosť služobníka Božieho a tiež to, že domnelé zázraky sa skutočne stali. Všetko začínalo tým, že sa rímsky postulátor obrátil na pápeža so žiadosťou o vydanie tzv. remisoriálnych listov (*litterae remissoriales*) k delegovaniu aspoň piatich sudcov.⁵⁸ Rímsky postulátor potom obyčajne vymenoval vicepostulátora, ktorý ho mal zastupovať pri procesných úkonoch v diecéze.⁵⁹ V apoštolskom procese vedenom v diecéze boli opätovne predvolaní svedkovia, za dodržania tých istých pravidiel, aké sa žiadali v biskupskom procese. Otázky pre svedkov však pripravoval rímsky generálny promótor viery a boli tiež vyčerpávajúcejšie a koncipované komplexnejším spôsobom.⁶⁰ Hlavným cieľom tejto etapy bolo v prvom rade prešetriť pokračovanie v povesti svätosti služobníka Božieho, najmä však praktizovanie teologických a kardinálnych cností.⁶¹ Pri úkonoch vyšetrujúcich zázraky sa vyžadovala prítomnosť doktora, ktorý mal byť v prípade údajného zázračného uzdravenia nápomocný pri odlišovaní prirodzeného uzdravenia od zázračného. Na beatifikáciu vyznávača, sa pritom vyžadovali aspoň dva zázraky, ktoré sa udiali na jeho príhovor. V súlade s tradíciou malo dôjsť pred ukončením apoštolského procesu mimo Rím taktiež k exhumovaniu ostatkov služobníka Božieho a identifikovanie jeho tela.⁶²

Výsledky tohto vyšetrovania mali byť obdobne vložené do aktov procesu. Na záver boli vyhotovené dve rukopisné kópie aktov, z ktorých sa jedna uložila v biskupskom archíve spolu s originálom aktov, zatiaľ čo druhá sa posielala do Ríma.⁶³

⁵⁸ Cann. 2087–2088 CIC/1983.

⁵⁹ Generálny promótor viery zase obyčajne na tento účel menoval subpromótoru alebo subpromótorov viery. Can. 2089 CIC/1917.

⁶⁰ Zároveň však malo dôjsť aj k predloženiu všetkých relevantných dokumentov. Can. 2090 CIC/1917.

⁶¹ Najmä pri vyznávačoch bolo totiž nevyhnutné preukázať existenciu teologických cností (láska, viera a nádej), a to ako voči Bohu, tak aj voči blíznym, vrátane cností kardinálnych (múdrosť, spravodlivosť, statočnosť a miernosť). WOESTMAN, William H., *Codification of the Norms for Beatification and Canonization and Changes Prior to 1983*, s. 39.

⁶² Can. 2096 CIC/1917.

⁶³ MISZTAL, Henryk, *Kanonizační právo podle zákonodárství Jana Pavla II. InSTITUTE MATERIÁLNÍHO KANONIZAČNÍHO PRÁVA. NÁSTIN DĚJIN KANONIZAČNÍ PROCEDURY. POSTUP V DIECÉZI A V KONGREGACI. VZORY PÍSEMNOSTÍ A FORMULÁŘE*, s. 142.

Potom už nasledoval apoštolský proces v Ríme, ktorý pozostával z troch osobitých diskusií: 1) ohľadom platnosti apoštolského procesu vedeného mimo Rím; 2) o existencii svätosti v heroickom stupni; 3) ohľadom domnelých zázrakov. Vo všeobecnosti pritom platilo pravidlo, že zatiaľ čo apoštolský proces mimo Rím sa zaoberal nachádzaním faktov, úlohou Kongregácie ich bolo posúdiť a interpretovať a vyvodiť z nich patričné závery.

Prvá diskusia sa zaoberala platnosťou apoštolského procesu vedeného mimo mesta Rím.⁶⁴ Všetky akty boli najskôr preskúmané generálnym promótorom viery, jeho námietky sa sprostredkovali advokátom kauzy, ktorí sa ku všetkému vyjadrili. Až potom bola celá záležitosť predložená na posúdenie kardinálom a kompetentným úradníkom Kongregácie. Tí sa napokon stretli kvôli hlasovaniu o otázke, či možno označiť túto časť apoštolského procesu za platnú. Ak bol výsledok kladný, obrátili sa na pápeža kvôli potvrdeniu tohto záveru a vydaniu dekrétu umožňujúceho prejsť k ďalším fázam procesu.⁶⁵

Cieľom druhej diskusie bolo overiť u služobníka Božieho praktizovanie kresťanských cností v heroickom stupni. Tá mohla v súlade s relevantnými kánonickoprávnymi ustanoveniami začať najskôr po päťdesiatich rokoch od jeho smrti.⁶⁶ Kvôli jej konaniu malo v prvom rade dôjsť k vyhotoveniu stanoviska o cnostiach (*positio super virtutibus*), čo bolo úlohou jedného z advokátov.⁶⁷ Okrem toho sa pred prvým (predprípravným) zhromaždením vyhotovil sumár aktov apoštolského procesu, zhrnutie života služobníka Božieho a spísali sa námietky promótora viery, spolu s odpoveďami advokátov na ne.⁶⁸ Po súhlasnom stanovisku členov predprípravného zhromaždenia sa s pápežským dovolením prechádzalo k druhému (prípravnému) zhromaždeniu. Tu sa diskutovalo predovšetkým o ťažkostiach prezentovaných kardinálmi a konzultormi.⁶⁹ V prípade priaznivého hlasovania a po získaní pápežského súhlasu nasledovalo tretie (generálne) zhromaždenie, ktorého sa zúčastňovali nielen kardináli a konzultori, ale tiež pápež. Na ňom sa na prvom

⁶⁴ Can. 2098 CIC/1917.

⁶⁵ Can. 2100 CIC/1917.

⁶⁶ Do úvahy však prichádzali aj výnimky na základe udeleného pápežského dišpenzu. Can. 2101 CIC/1917.

⁶⁷ LIS, Artur, *Prawo kanonizacyjne w rozwoju historycznym*, s. 46.

⁶⁸ Can. 2106 CIC/1917.

⁶⁹ Can. 2109 CIC/1917.

mieste prejednávalo pripravené stanovisko obsahujúce všetky získané informácie. Rozhodnutie na generálnom zhromaždení bolo vyhradené výlučne pápežovi, pričom všetci ostatní disponovali len poradným hlasom.⁷⁰ Ak ten rozhodol kladne, nariadil vydanie dekrétu, v ktorom sa deklarovalo, že služobník Boží skutočne disponoval požadovanými cnosťami v heroickom stupni, pričom od toho momentu sa mohol oficiálne nazývať ako ctihodný (*venerabilis*).⁷¹

Až potom nasledovala tretia a posledná diskusia týkajúca sa posudzovania domnelých zázrakov. Akty apoštolského procesu boli v tejto fáze študované nielen generálnym promótorom viery, ale v prípade zázračného uzdravenia tiež dvomi kompetentnými lekármi. Ťažkosti, na ktoré poukázali, mali byť v nadväznosti na to zodpovedané advokátmi kauzy. Zhromaždený materiál, ktorého súčasťou bolo zverejnené stanovisko o zázraku (*positio super miraculo*), sa potom odovzdával osobitnej lekárskej komisii. Tá vypracovala spolu s posudkovými lekármi kolegiátnym spôsobom svoje vyjadrenie (*votum*).⁷² Stanovisko, spolu s posudkami lekárov, komisie lekárov a s úvahami generálneho promótoru viery a príslušného advokáta boli predmetom dôkladného štúdia konzultorov teológov, prelátov a kardinálov Kongregácie.

Aj v tomto prípade mali nasledovať tri osobitné zhromaždenia, konkrétne predprípravné, prípravné a generálne, ktorých cieľom bolo detailne preskúmať domnelé zázraky, námietky prezentované lekármi a promótorom viery a obhajobu advokátov. V prípade zázračného vyliečenia sa pritom osobitne hlasovalo o týchto otázkach: 1) či bola osoba skutočne vyliečená; 2) či bolo vyliečenie zázračné alebo ho možno vysvetliť prírodnými zákonmi. Posledné tzv. generálne zhromaždenie kardinálov a konzultorov prebiehalo obdobne v prítomnosti pápeža, ktorý v prípade pozitívnych záverov oznámil po niekoľkých dňoch svoje rozhodnutie.⁷³ Ak potvrdil zázraky, vydal o tejto skutočnosti osobitý dekrét (*decretum super miraculo*). V záujme čo najväčšej istoty sa potom pred pápežom opätovne zišli kardináli a konzultori, aby hlasovali o otázke, či možno bezpečne (*super tuto*) pristúpiť

⁷⁰ Can. 2114 CIC/1917.

⁷¹ Cann. 2115 CIC/1917. Bližšie k tejto problematike pozri WOESTMAN, William H., *Codification of the Norms for Beatification and Canonization and Changes Prior to 1983*, s. 40.

⁷² MISZTAL, Henryk, *Kanonizační právo podle zákonodárství Jana Pavla II. Instituce materiálního kanonizačního práva. Nástin dějin kanonizační procedury. Postup v diecézi a v kongregaci. Vzory písemností a formuláře*, s. 142.

⁷³ Can. 2120 CIC/1917.

k beatifikácii služobníka Božieho.⁷⁴ V prípade priaznivého výsledku sa opätovne čakalo na pápežské potvrdenie a vydanie dekrétu *super tuto*, v ktorom rímsky veľkňaz stanovil dátum slávnostnej beatifikácie.⁷⁵

Všetky uvedené postupy bolo nevyhnutné zachovať pri procesoch beatifikácie vyznávačov. Celkom prirodzene, s ohľadom na históriu i pretrvávajúce postihy kresťanov vo svete bolo aj v prvom Kódexe kánonického práva z roku 1917 potrebné predpokladať aj beatifikáciu mučeníkov. Jej procesná úprava sa pritom, až na pár výnimiek, zhodovala s beatifikáciou vyznávačov.

Pokiaľ išlo o biskupský proces, ten sa aj v týchto prípadoch zameriaval na skúmanie písomností mučeníka, avšak osobitne najmä na preukázanie samotnej skutočnosti mučeníctva a jeho príčin.⁷⁶ Celkom prirodzene, nevyšetrovala sa všeobecná povest' svätosti mučeníka a aj zázraky sa skúmali len za tých okolností, ak boli uvedené. V prvej fáze procesu totiž postačovali len znamenia svätosti, keďže už samotné mučeníctvo bolo považované za zvláštne znamenie od Boha.⁷⁷ Závery tejto fázy procesu vrátane procesu o neexistencii kultu skompletizované do procesných aktov boli obdobne kopírované, pričom jedna kópia sa zasielala do Ríma. Na Kongregácii v Ríme sa potom prešetrovala platnosť procesu, písomnosti služobníka Božieho a samotné mučeníctvo vrátane prípadných zázrakov alebo znamení. Ak všetko naznačovalo pozitívny záver, pápež vymenoval osobitnú komisiu, ktorá nielen zahajovala, ale tiež viedla celú kauzu. Apoštolský proces mimo Rím prebiehal rovnakým spôsobom ako pri kauzách vyznávačov s tým rozdielom, že sa neskúmali cnosti a, v prípade ich neuvedenia, ani zázraky. Akty procesu boli potom prešetrované Kongregáciou a hlasovaním sa potvrdzovala platnosť procesu. V rámci troch obvyklých zhromaždení (predprípravného, prípravného a generálneho) sa potom simultánne prejednávalo mučeníctvo i prípadné zázraky.⁷⁸

⁷⁴ MISZTAL, Henryk, *Prawnokanoniczne pojęcie kanonizacji w Kościele Zachodnim*, s. 99.

⁷⁵ Can. 2124 CIC/1917.

⁷⁶ WOESTMAN, William H., *Codification of the Norms for Beatification and Canonization and Changes Prior to 1983*, s. 40.

⁷⁷ Aj od nich bolo dokonca možné získať pápežský dišpenz. Can. 2116 § 2 CIC/1917. Bližšie k tejto problematike pozri MISZTAL, Henryk, *Kanonizační právo podle zákonodárství Jana Pavla II. Instituce materiálního kanonizačního práva. Nástin dějin kanonizační procedury. Postup v diecézi a v kongregaci. Vzory písemností a formuláře*, s. 142.

⁷⁸ Porov. LIS, Artur, *Prawo kanonizacyjne w rozwoju historycznym*, s. 46.

Podobne ako v histórii, aj prvý Kódex sa osobitne zaoberal i tzv. vyňatými prípadmi, čiže procesmi blahorečenia služobníkov Božích cestou kultu (*via cultu*), ktorý bolo potrebné schváliť pápežom. Aj tu sa mali na mysli kandidáti oltára, ktorých kult bol trpený po pontifikáte Alexandra III. až do doby stanovenej konštitúciou pápeža Urbana VIII.

Samotnú kauzu mohol uviesť ordinár miesta, kde sa takýto kult vzdával alebo kde sa nachádzali písomnosti služobníka Božieho. Na žiadosť postulátora mal ordinár pristúpiť k vyhľadaniu písomností a začať konanie o povesti svätosti života, cnostiach alebo mučeníctve a zázrakoch. V tomto procese sa mala v prvom rade preukázať stála a všeobecná povest' (*constans et communis fama*) a presvedčenie o svätosti života alebo mučeníctve a jeho príčine vrátane zázrakov. Obdobne sa posudzovali aj vzdávané prejavy úcty kandidátovi oltára.⁷⁹

Po vyhotovení aktov, ich zaslaní do Ríma a prešetrení vydávala Kongregácia remisoriálne listy k realizovaniu apoštolského procesu o vyňatom prípade a vynešení rozsudku delegovaným sudcom.⁸⁰ V apoštolskom procese sa osobitne dokazoval začiatok kultu, ako aj jeho nepretržité trvanie až do vydania rozsudku.⁸¹ Po jeho vynešení bolo nevyhnutné potvrdiť ho na riadnom zhromaždení (*congregatio ordinaria*) Kongregácie.⁸² Ak k tomu došlo, rozhodnutie v nadväznosti na to schvaľoval najvyšší veľkňaz, ktorý vydával remisoriálne listy na uskutočnenie procesu o cnostiach alebo mučeníctve a jeho príčine.⁸³ Po vydaní dekrétu deklarujúceho existenciu kultu od nepamäti a heroickosť cností alebo mučeníctvo bol služobník Boží beatifikovaný rovnocenne a dovoľovalo sa mu preukazovať tie isté úkony verejného kultu ako blahoslaveným formálne.⁸⁴

Pokiaľ išlo o počet zázrakov vyžadovaných k beatifikácii, dva postačovali za predpokladu dôkazov o cnostiach v informačnom i apoštolskom procese od očitých svedkov, prípadne od svedkov disponujúcimi informáciami priamo od nich. Tri zázraky boli potrebné vtedy, ak dôkazy pochádzali v diecéznej fáze procesu

⁷⁹ Cann. 2126–2127 CIC/1917.

⁸⁰ Cann. 2128–2129 CIC/1917.

⁸¹ Can. 2130 CIC/1917.

⁸² Can. 2131 CIC/1917.

⁸³ Cann. 2132–2133 CIC/1917.

⁸⁴ Cann. 2134–2135 CIC/1917. Bližšie k tejto problematike pozri VERAJA, Fabijan, *Le cause di canonizzazione dei Santi*, Vaticano, 1992, s. 12–13.

od očitých svedkov a v apoštolskom procese ich poskytli svedkovia *de auditu* od svedkov *de auditu*.⁸⁵ Až štyri zázraky sa žiadali vtedy, ak sa v oboch procesoch preukazovali cnosti len za pomoci svedkov z ústneho podania a písomností.⁸⁶

Celkom prirodzene, pre prípadnú kanonizáciu bola ako *condicio sine qua non* kvalifikovaná beatifikácia služobníka Božieho.⁸⁷ Až blahoslavený mohol byť vyhlásený za svätého, k čomu postačovalo preukázanie dvoch ďalších zázrakov, ktoré sa mali stať na jeho príhovor u Boha po beatifikácii. Výnimkou boli kauzy rovnocennej beatifikácie, kde sa požadovali zázraky tri.⁸⁸ Samotný proces v takomto prípade začínal tým, že postulátor požiadal pápeža o znovuotvorenie kauzy, čo viedlo k začatiu apoštolského procesu v diecéze, v ktorej sa mal zázrak stať.⁸⁹ Po kladnom hlasovaní na zhromaždení Kongregácie, ktorej predchádzali tri konzistóriá (tajné, verejné a poloverejné), mohol pápež po niekoľkých dňoch modlitieb a úvah pristúpiť k deklarovaniu zázrakov a vydaniu dekrétu.⁹⁰ Napokon nasledovali diskusie kardinálov *super tuto*, ktoré v prípade priaznivého záveru obdobne potvrdzoval pápež a nariadil vydanie dekrétu *super tuto* obsahujúceho i dátum samotnej kanonizácie blahoslaveného.⁹¹

5. Vývoj do Druhého vatikánskeho koncilu

Počas platnosti prvého Kódexu kánonického práva z roku 1917 zasiahli svojou zákonodarnou činnosťou do ďalšieho vývoja kanonizačného práva dvaja pápeži, konkrétne Pius XI. (1922–1939) a Pavol VI. (1963–1978). Hlavným cieľom iniciatív oboch bolo, aj napriek časovej vzdialenosti ich pontifikátov, zjednodušenie procesných úkonov a vyriešenie viacerých ťažkostí ohľadom dokazovania.

Zatiaľ čo Pius XI. sa zamerával na uvedené ciele v starobylých kauzách, Pavol VI. sa sústredil na reformy v záležitostiach nových. Pokiaľ ide o prvého z nich, ten

⁸⁵ WOESTMAN, William H., *Codification of the Norms for Beatification and Canonization and Changes Prior to 1983*, s. 41.

⁸⁶ Can. 2117 CIC/1917.

⁸⁷ Can. 2136 CIC/1917.

⁸⁸ Can. 2138 CIC/1917.

⁸⁹ Can. 2139 CIC/1917.

⁹⁰ MISZTAL, Henryk, *Prawnokanoniczne pojęcie kanonizacji w Kościele Zachodnim*, s. 99.

⁹¹ Cann. 2140 CIC/1917. Bližšie k tejto problematike pozri VERAJA, Fabijan, *Le cause di canonizzazione dei Santi*, s. 143.

v motu proprio *Già da qualche tempo* z roku 1930 podal novú definíciu starobylých káuz, vytvoril pre ich vedenie osobitú procedúru a ustanovil tiež v rámci Kongregácie špecifický technický orgán poverený ich prípravou.⁹² Terminologická zmena sa pritom prejavila najmä v premenovaní starobylých záležitostí (*causae antiquae*) na kauzy historické (*causae historicae*). Pri ich vymedzení bola zase v súlade s tzv. dôkazovým kritériom postavená do popredia nemožnosť získania svedectiev od svedkov poznajúcich služobníka Božieho priamo (*de visu*) alebo z vierohodných dokumentov. Na tomto základe bolo možné k historickým záležitostiam zaradiť za splnenia uvedených podmienky taktiež kauzy pomerne nové.

Pokiaľ ide o samotný proces, dokazovali sa cnosti, mučeníctvo, starobylosť povesti svätosti alebo povesti mučeníctva, respektíve starobylosť kultu. Celkom prirodzene, nevyšetroval sa ani nedostatok verejného kultu, ani aktuálna povest svätosti či zázraky.⁹³

V uvedenom motu proprio Pius XI. zároveň ustanovil v Kongregácii obradov osobitú historickú sekciu (*sectio historica*), ktorá mala od toho času spolupôsobiť popri sekcii pre záležitosti beatifikácie a kanonizácie, a sekcii liturgickej.⁹⁴ Úlohou novozriadenej inštitúcie bola predovšetkým príprava tzv. historického stanoviska (*positio historica*) za použitia vedeckých metód (najmä metódy historicko-kritickej), aplikovaných pri spracovaní písomných podkladov získaných prioritne z archívov.⁹⁵ Najmä jeho dôkladné vyhotovenie malo pri dokazovaní heroických cností, mučeníctva a starobylého kultu nahradiť apoštolský proces a stať sa základom pre ďalšie diskusie na Kongregácii.⁹⁶

Z toho dôvodu proces po dokončení fázy zhromažďovania písomností služobníka Božieho a dôkazov o povesti svätosti, mučeníctve alebo starobylostom kulte na území diecézy priamo pokračoval v historickej sekcii. Od tých čias sa tak v historických kauzách viedol už len jeden proces. Dôležitosť uvedenej inštitúcie

⁹² In AAS 22 (1930), s. 87–88.

⁹³ LIS, Artur, *Právo kanonizacyjne w rozwoju historycznym*, s. 47.

⁹⁴ MISZTAL, Henryk, *Kanonizační právo podle zákonodárství Jana Pavla II. Instituce materiálního kanonizačního práva. Nástin dějin kanonizační procedury. Postup v diecézi a v kongregaci. Vzory písemností a formuláře*, s. 146–147.

⁹⁵ WOESTMAN, William H., *Codification of the Norms for Beatification and Canonization and Changes Prior to 1983*, s. 41–42.

⁹⁶ Práva tejto sekcie boli v roku 1957 rozšírené taktiež na východné katolícke cirkvi. Can. 200 CICO. In AAS 49 (1957), s. 493.

ešte vzrástla po vydaní *Normae servandae in construendis processibus ordinariis super causis historicis* z roku 1939, v ktorých pápež podrobne ustanovil spôsob zhromažďovania a spracovania dokumentov a ďalších písomných prameňov tzv. diecéznou historickou komisiou.⁹⁷

Praktickosť a efektívnosť legislatívy Pia XI. sa prejavila už za jeho pontifikátu, keď sa podarilo úspešne uzavrieť viaceré historické kauzy, u ktorých to nebolo možné po celé stáročia.⁹⁸ Normy v tejto oblasti sa zároveň stali jednými z najdôležitejších východísk pre budúce zákonodarstvo pápeža Jána Pavla II. (1978–2005).⁹⁹

Keďže v druhej polovici 20. storočia začala v kanonizačných záležitostiach dominovať snaha ukázať svätého viac vo svetle historických faktov, poznatkov psychológie, sociológie a teológie, tento postoj zohľadnil vo svojom zákonodarstve aj pápež Pavol VI. Ten reagoval taktiež na volania po reforme beatifikačných a kanonizačných procesov, ktoré sa pravidelne ozývali počas rokovaní Druhého vatikánskeho koncilu (1962–1965) a najčastejšie poukazovali na pomalosť a prehnaný formalizmus dovtedajšej procedúry.¹⁰⁰ Prvé pápežove kroky sa dotkli historickej komisie, z ktorej vytvoril osobitnú podsekciiu Kongregácie.

Samotná sekcia pre kanonizácie bola v nadväznosti na to rozdelená na dve podsekcii, konkrétne pre procesy vedené na základe svedectiev súčasných svedkov a historické procesy na základe dokumentov. Tieto zmeny sa premietli aj do apoštolskej konštitúcie *Regimini Ecclesiae universae* z roku 1969, v ktorej bola historická sekcia premenovaná na historický úrad (*Officium historicum*).¹⁰¹ V motu proprio *Sanctitatis clarior* z toho istého roku Pavol VI. potom zjednotil riadny biskupský informačný proces s informačným procesom apoštolským do tzv. kogničného procesu, ktorý mal realizovať miestny ordinár po získaní súhlasu Apoštolskej Stolice.¹⁰² Východiskovou ideou bolo taktiež prešetrenie písomností,

⁹⁷ In AAS 31 (1939), s. 174–175.

⁹⁸ LIS, Artur, *Prawo kanonizacyjne w rozwoju historycznym*, s. 47.

⁹⁹ VERAJA, Fabijan, *Le cause di canonizzazione dei Santi*, s. 14.

¹⁰⁰ MISZTAL, Henryk, *Kanonizační právo podle zákonodárství Jana Pavla II. Instituce materiálního kanonizačního práva. Nástin dějin kanonizační procedury. Postup v diecézi a v kongregaci. Vzory písemností a formuláře*, s. 148.

¹⁰¹ In AAS 57 (1969), s. 704–708.

¹⁰² In AAS 61 (1969), s. 149–153. Bližšie k tejto problematike pozri WOESTMAN, William H., *Codification of the Norms for Beatification and Canonization and Changes Prior to 1983*, s. 42.

života, cností a mučeníctva vrátane *non cultus* služobníka Božieho v rámci jedného procesu.¹⁰³

Ďalším z dôležitých krokov tohto pápeža bolo rozdelenie Kongregácie obradov na Kongregáciu pre záležitosti svätých (*Sacra Congregatio pro causis sanctorum*) a Kongregáciu pre Boží kult (*Sacra Congregatio pro cultu Divino*), k čomu došlo na základe apoštolskej konštitúcie *Sacra rituum Congregatio* z roku 1969.¹⁰⁴ Od toho času pozostávala nová Kongregácia z troch úradov, konkrétne súdneho, generálneho promótoru viery a historicko-hagiografického úradu, ktorý prevzal funkcie historickej sekcie.¹⁰⁵

V roku 1971 pristúpil Pavol VI. prostredníctvom tzv. *Normae peculiare*s k zdokonaleniu procesov v diecéze. Všetky zmeny viac-menej zohľadňovali postuláty prezentované v *Sanctitas clarior* a *Sacra rituum Congregatio* a týkali sa predovšetkým prijatia a vedenia záležitosti.

Vo všeobecnosti mala pritom platiť zásada, že žiadosť nebolo možné prijať skôr než 5 rokov a nie neskôr než 25 rokov po smrti služobníka Božieho. V historických záležitostiach mal ordinár po obdržaní žiadosti postulátora a vypočutí si mienky Konferencie biskupov zvolať komisiu troch znalcov – historikov, ktorej úlohou bolo pripraviť správu (*relatio*) o živote, cnostiach alebo mučeníctve a kulte služobníka Božieho.¹⁰⁶ Pokiaľ išlo o diecézny tribunál, nariadilo sa, že musí pozostávať z troch sudcov, z ktorých museli mať najmenej dvaja kňazské svätenie. Len za výnimočných okolností sa mohli stať jeho členmi dvaja laickí sudcovia. Čo sa týka transumptu, ten sa mal vyhotovovať v dvoch kópiách na písacom stroji (s nezmazateľnou páskou), pričom jedna z nich sa tradične zasielala na Kongregáciu a druhá sa uchovávala spolu s originálmi aktov procesu v diecéznej

¹⁰³ MISZTAL, Henryk, *Prawnokanoniczne pojęcie kanonizacji w Kościele Zachodnim*, s. 100.

¹⁰⁴ AAS 61 (1969), s. 297–305. Do kompetencie Posvätej kongregácie pre záležitosti svätých malo od toho času patriť všetko, čo sa týkalo beatifikácie služobníkov Božích alebo kanonizácie blahoslavených či uchovávanía relikvií. V neskoršej dobe bolo z titulu Kongregácie vynechané adjektívum „Posvätná“. Bližšie k tejto problematike pozri napríklad FITZPATRICK, James M., *Glossary of Terms*, s. 140–141.

¹⁰⁵ MISZTAL, Henryk, *Kanonizační právo podle zákonodárství Jana Pavla II. Instituce materiálního kanonizačního práva. Nástin dějin kanonizační procedury. Postup v diecézi a v kongregaci. Vzory písemností a formuláře*, s. 149.

¹⁰⁶ Samotná správa nemala pojednávať o merite záležitosti, ale len o dôkaznej hodnote predložených dokumentov a musela obsahovať zoznam vykonaných prác realizovaných diecéznou komisiou. LIS, Artur, *Prawo kanonizacyjne w rozwoju historycznym*, s. 47.

kúrii.¹⁰⁷ Pri vedení procesu o zázrakoch sa mal od toho času rokovaní v každej sekcii zúčastňovať lekár. Zároveň platilo, že ak by sa po ukončení procesu prejavili v dokumentácii alebo svedeckých výpovediach vážne medzery, mohla Kongregácia požiadať diecézny tribunál o nové vyšetrovanie (*novam inquisitionem*).

V normatíve Pavla VI. bol zároveň úplne odstránený proces *de non cultu* a upúšťalo sa tiež od cenzúry písomnosti. Uvedené reformy napokon nedosiahli žiadaný efekt, pričom najviac kritizovanými boli zrušenie apoštolského procesu, povinnosť dvojitej žiadosti o *nihil obstat* a pretrvávajúca rezervácia určitých úkonov Apoštolskej Stolici (napríklad promotorských otázok, cenzúra písomností a pod.).¹⁰⁸

6. Záver

Popri viacerých zmenách noriem kanonizačného práva Pavol VI. zároveň pripravoval jeho komplexnú reformu. Na tieto účely nariadil komisii zloženej z kánonistov a teológov Kongregácie, aby vypracovali osobitnú schému, ktorá bola napokon nahradená schémou druhou. Keďže práce neboli zastavené ani za pontifikátu Jána Pavla II., to viedlo ku vzniku tretej a nakoniec aj štvrtej schémy. Posledná obsahovala komplexný plán nového zákonodarstva v kanonizačných záležitostiach vo forme novej apoštolskej konštitúcie (*Divinus perfectionis Magister*) a inštrukcie (*Normae servandae in inquisitionibus ab episcopis faciendis in causis sanctorum*) pojednávajúcej o diecéznej fáze procesu.¹⁰⁹ Po realizácii týchto plánov malo dôjsť k vydaniu *Decretum generale* obsahujúceho prechodné normy pre záležitosti práve prejednávane, a taktiež *Regolamento interno*.¹¹⁰

¹⁰⁷ V roku 1970 sa zároveň dovolilo vyhotovenie tzv. verejnej kópie za pomoci kopírovacieho zariadenia. WOESTMAN, William H., *Codification of the Norms for Beatification and Canonization and Changes Prior to 1983*, s. 42.

¹⁰⁸ Bližšie k tejto problematike pozri MISZTAL, Henryk, *Prawnokanoniczne pojęcie kanonizacji w Kościele Zachodnim*, s. 100.

¹⁰⁹ In AAS 75 (1983), s. 349–353 a AAS 75 (1983), s. 396–403.

¹¹⁰ In AAS 75 (1983), s. 403–404. Bližšie k tejto problematike pozri LIS, Artur, *Prawo kanonizacyjne w rozwoju historycznym*, s. 48.

Všetky plány boli realizované a na základe ideí Druhého vatikánskeho koncilu a pripravených schém bolo nové zákonodarstvo postavené na troch zásadách: 1) maximálna angažovanosť diecéznych biskupov, ktorým bola zverená zodpovednosť za zhromaždenie dôkazových prostriedkov, pričom táto právomoc sa posudzovala v zmysle aplikovania ich *potestas propria*;¹¹¹ 2) zvýraznenie významu vedeckého štúdia kauzy zriadením tzv. kolégia spravodajcov (*collegium relatorum*); 3) oslobodenie postupu od zbytočného formalizmu vhodnejším rozdelením kompetencií v rámci Kongregácie.

V tejto súvislosti možno spomenúť taktiež zmenu úloh úradu promótora viery, ktorý v staršom práve intervenoval do kauzy až vo fáze prejednávania, keď sa bolo potrebné vyjadriť k samotnému meritu veci. Podľa nového práva je však povinný prítomnosťou počas všetkých etáp procesu.¹¹² Dôležitou bola tiež zmena ponímania tohto procesu, ktorý opustil sporový charakter spočívajúci na právnických diskusiách medzi advokátmi a promátorom viery.¹¹³ Z hľadiska dokazovania sa zase zdôraznilo, že vo všetkých kauzách sa majú preskúmať nielen ústne svedectvá svedkov, ale taktiež všetky písomné pramene.¹¹⁴ Pokiaľ ide o počet zázrakov, k beatifikácii sa v platnom práve vyžaduje preukázanie aspoň jedného a potvrdenie povesti o zázrakoch, zatiaľ čo pri kanonizácii sa žiada schválenie ďalšieho zázraku, ktorý sa stal po beatifikácii.

¹¹¹ Takýmto spôsobom sa mali zohľadniť nielen skúsenosti samotnej Kongregácie, ale tiež zdôrazniť princíp kolegiality biskupov presadzovaný na Druhom vatikánskom koncile. Pracovníci Kongregácie v tejto súvislosti poukázali na to, že nielen v kauzách historických, ale tiež v záležitostiach nových pochádzala väčšina dôkazov z riadneho procesu pred miestnym ordinárom. WOESTMAN, William H., *Codification of the Norms for Beatification and Canonization and Changes Prior to 1983*, s. 42.

¹¹² MISZTAL, Henryk, *Kanonizační právo podle zákonodárství Jana Pavla II. InSTITUTE MATERIÁLNÍHO KANONIZAČNÍHO PRÁVA. NÁSTIN DĚJIN KANONIZAČNÍ PROCEDURY. POSTUP V DIECÉZI A V KONGREGACI. VZORY PÍSEMNOSTÍ A FORMULÁŘE*, s. 156.

¹¹³ Zmeny, ktoré nastali v kanonizačnom procese v novom práve, oproti právu starému možno demonštrovať aj na postavení promótora viery, čiže preláta teológa. V Kódexe z roku 1917 bol totiž nazývaný ako generálny promátor viery, keďže prioritne vystupoval ako odporca žiadateľa. Keďže jeho povinnosťou však bolo prioritne vyhládať v kauze všetky nedostatky a pochybnosti a žiadať ich vysvetlenie, nebolo celkom správne nazývať ho promátorom. Bližšie k tejto problematike pozri FITZPATRICK, James M., *Glossary of Terms*, s. 146–147.

¹¹⁴ V tomto ohľade je dôležité uviesť, že dôkaz z dokumentov bol v platnom Kódexe kánonického práva dokonca postavený na prvé miesto pred svedecké výpovede. Po stáročiach mu tak bola priznaná plná dôkazná hodnota. Cann. 1539–1544 CIC/1983 a 1220–1225 CCEO 1990.

Resumé

Počiatky historického vývoja odvetvia kanonizačného práva sa spájajú so vznikom kultu raných kresťanských mučeníkov. Od toho času dochádzalo nielen k rozvoju teológie, ale tiež k postupnej evaluácii kánonickoprávnych noriem. Aj keď pápež Alexander III. vyhradil právomoc kanonizácie svätých pre rímskych biskupov ešte v 12. storočí, pápežské právomoci v tejto oblasti boli plne akceptované až v 17. storočí, po presadení sa reformiem pápeža Urbana VIII. Ďalšie dôležité zmeny v kanonizačnom práve súvisia s pontifikátom Benedikta XIV., ktorý precizoval nielen terminológiu, ale zároveň nastavil fungovanie viacerých inštitútov do najmenších detailov. V takejto podobe bola po drobných úpravách celá predmetná materia prebraná aj do kánonov prvého Kódexu kánonického práva z roku 1917. K ďalším podstatným zmenám došlo až po Druhom vatikánskom koncile, z ktorého postulátov sa vychádzalo aj pri tvorbe platného práva. Hlavným cieľom štúdie je poukázať na najdôležitejšie impulzy v histórii kanonizačného práva od reformiem pápeža Urbana VIII. až po Druhý vatikánsky koncil.

Summary

Historical Development of Canonization Law – from Reforms of Pope Urban VIII to Second Vatican Council

The beginnings of the historical development of the branch of canonization law are connected with the formation of the cult of early Christian martyrs. From that time not only theology, but also successive evaluation of the rules of canon law were taking form. Although Pope Alexander III also reserved the power of canonization of saints to the Roman bishops, papal authority in this area was fully accepted only in 17th century, after the recognition of the reforms of Pope Urban VIII. Next important changes in canonization law are related to the pontificate of Benedict XIV that elaborated not only terminology, but also adjusted the functioning of several institutions to the smallest detail. In this form the whole objected matter was after some specific niceties taken into the canons of the first 1917 Code of Canon Law. Next substantive changes occurred after the Second Vatican Council and its postulates were respected also in the creation of valid law. The main goal of this article is to point out the most important impulses in the history of canonization law from the reforms of Pope Urban VIII until the Second Vatican Council.

Kľúčové slová: kanonizačné právo, história, novovek, reformy, Inocent XI., Benedikt XIV., Kódex kánonického práva z roku 1917, diecézna fáza, rímska fáza, Druhý vatikánsky koncil

Keywords: canonization law, history, modern times, reforms, Innocent XI, Benedict XIV, 1917 Code of Canon Law, diocesan phase, Roman phase, Second Vatican Council

Autor

Doc. JUDr. Mgr. Vojtech Vladár, PhD., pôsobí na Katedre rímskeho práva, kánonického a cirkevného práva na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave i na Katedre pastorálnej teológie, liturgiky a kánonického práva na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave. Je absolventom magisterského štúdia na Právnickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave (Mgr., 2005) a doktorandského štúdia na tej istej fakulte v odbore Teória a dejiny štátu a práva (PhD., 2008). Na nej absolvoval aj rigorózne konanie (JUDr., 2010) a habilitačné konanie s témou habilitačnej práce „Remedia spolii in sredovekom kánonickom práve“ (doc., 2014). Na Filozofickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave potom absolvoval štúdium v odbore Klasické jazyky (Bc., 2015) a o rok na to v odbore Klasické jazyky – latinská medievalistika a neolatinistika (Mgr., 2016). Odborne sa venuje kánonickému právu, dejinám cirkevného práva, konfesnému právu, rímskemu právu a klasickej filológii.

Doc. JUDr. Mgr. Vojtech Vladár, PhD., works at the Department of Roman Law, Canon Law and Church Law of the Faculty of Law of Comenius University in Bratislava and the Department of Pastoral Theology, Liturgics and Canon Law of the Theological Faculty of Trnava University in Trnava. He is a graduate of the Faculty of Law, Trnava University in Trnava, (Mgr., 2005) and he completed his postgraduate studies in the Theory and History of State and Law at the same faculty (PhD., 2008). He also passed rigorous exam there (JUDr., 2010) and was appointed associate professor (doc., 2014). His habilitation thesis focused on the topic “Remedia spolii in medieval canon law”. He completed Classic Languages course at the Faculty of Arts, Trnava University in Trnava, (Bc., 2015), and a year later he graduated in Classic Languages – Latin Medieval Studies and Neolatinistics (Mgr., 2016). He specializes in canon law, the history of church law, religion law, Roman law and classical philology.

doc. JUDr. Mgr. Vojtech Vladár, PhD.

Univerzita Komenského v Bratislave

Právnická fakulta

Katedra rímskeho práva, kánonického a cirkevného práva

Šafárikovo nám. č. 6

P. O. Box 313

810 00 Bratislava

Slovenská republika

e-mail: vojtech.vladar@flaw.uniba.sk

Ze zasedání 31. kongresu Evropského konsorcia pro výzkum vztahu církve a státu, Salle du Conseil de l'Université du Luxembourg, Esch-sur-Alzette, Lucembursko, 16. listopadu 2019.

From the 31st congress of the European Consortium for Church and State Research in the Salle du Conseil of the University of Luxembourg, Esch-sur-Alzette, Luxembourg, 16th November 2019.

Foto Záboj Horák